

zichzelf, als vrouwelijk rolmodel nota bene, onderuithalen.

Het brengt ons terug bij het thema 'vrouwen in de exacte wetenschappen'. Hoewel ze het zelf zonder rolmodellen deden, vinden Kamperman en Tromp het geen probleem dat ze als zodanig worden gezien. Tromp: 'Veel vrouwen zeggen bijvoorbeeld dat ze niet in de academische wereld verdergaan omdat ze daar geen andere vrouwen als hoogleraar zien, dus is het blijkbaar te moeilijk. Negen jaar geleden was ik de eerste vrouwelijke hoogleraar aan de chemiefaculteit van de Technische Universiteit in München en ik stond zwanger voor de collegezaal. Sommige collega's vonden dat echt vreselijk. Die vonden dat ik naar huis moest. Maar studenten vonden dat juist heel fijn om te zien, dat het gewoon kan.'

Geen grijze mannen

Zo werken de basisschoolprogramma's die Tromp mede-ontwikkelt ook. Met bijvoorbeeld vrouwelijke kapiteins en piloten gaat ze de klas in om de genderongelijkheid ter discussie te stellen. 'Dan merken we echt dat kinderen zich nooit hebben voorgesteld dat een vrouw ons werk kan doen', zegt Tromp. 'De genderbias wordt vier- of vijfjarige kinderen al ingeprent en dan krijg je het er ook niet meer uit, bijvoorbeeld met de verhaaltjes die hun worden voorgelezen. Ik heb altijd gewerkt, maar mijn dochter zei op een gegeven moment dat ze later moeder wilde worden, dus dat ze er niet naast kon werken. Terwijl ze thuis het goede voorbeeld had.' Kamperman vertelt in haar outreachactiviteiten vooral over de diversiteit van de wetenschap. Afgelopen zomer stond ze bijvoorbeeld op de Universiteit van Noorderzon, met haar workshop 'magische moleculen', inclusief proefjes. 'Als je ziet hoe leuk kinderen dat vinden, dan maakt het echt niet zoveel uit of ze het helemaal hebben begrepen. Ik vind het heel leuk om uit te dragen dat er zo veel verschillende wetenschapsgebieden zijn en doordat ik dat verhaal vertel, zien kinderen dat wetenschappers niet alleen grijze mannen in witte jassen zijn.'

FOTO EWOUDE ROOKS

OPGETEKEND DOOR MARJAN BROUWERS

Thuis op mijn alma mater

Twaalf en half jaar geleden kwam ik terug in Groningen. Ik werd hoofd van de afdeling Genetica van het UMCG en hoogleraar aan mijn eigen alma mater. Ik kwam weer thuis. Daar moest ik aan denken toen ik op 2 september door de stad liep in het cortège, op weg naar de Martinikerk in mijn nieuwe rol als rector magnificus van mijn eigen universiteit.

Natuurlijk was ik gespannen. Voor het eerst de opening van het academische jaar uitvoeren is niet niets. Tegelijkertijd besepte ik hoe bijzonder deze universiteit is: prachtig verankerd in de stad. Nergens heb ik dat gevoel zo sterk gehad. Toen ik in juni de terugkomdag voor alumni bezocht, hoorde ik dat ook van vrienden die hiervoor naar Groningen waren gekomen. We zijn weer thuis, zeiden ze. Dat gevoel deel ik.

In 1983 ging ik in Groningen biologie studeren met de nadruk op de medische vakken. Toen al was ik geïnteresseerd in de vraag waardoor ziekten ontstaan. Het hoofd van de afdeling Genetica vroeg of ik wilde meedoen aan een cursus voor geneeskundestudenten. Er was toen net ontdekt dat bepaalde veranderingen in het DNA kanker kunnen veroorzaken. Ik zat op het puntje van mijn stoel en wist: dit is wat ik wil gaan doen. Ik wil weten hoe de mechanismen van ziekten werken. En hoe dat moleculair zit. Mooi hoe iemand zonder het te beseffen zo'n grote invloed kan hebben op je leven.

Jaren later werd ik zelf hoofd van de afdeling Genetica. Ik vergeet nooit hoe ik in mijn eerste jaar een subsidie binnenhaalde voor Lifelines. Toen mijn partner en ik die dag op de Vismarkt een flesje wijn gingen kopen, liepen we rector Frans Zwarts tegen het lijf. 'Jullie hebben wat te vieren,' zei hij meteen. Dat hij wist van die subsidie en er trots op was, vond ik fantastisch. Hij bevestigde mijn gevoel dat deze universiteit in feite één grote familie is.

De Spinozapremie was een hoogtepunt in mijn academische loopbaan. Daardoor kon ik mijn onderzoek verder uitbreiden en veelbelovende onderzoekers aannemen. Dat onderzoek gaat gewoon door. Ik zal een dag per week betrokken blijven bij mijn promovendi, die razend interessant onderzoek doen, met onder andere minidampjes. Toch heb ik ervoor gekozen zelf een andere weg in te slaan. Toen deze vacature voorbijkwam, besepte ik dat de functie van rector bij mij zou passen als een goede jas. En dat is ook zo. Ik zal soms even moeten zoeken naar de knopen en het riempje, maar het voelt goed.

Tijdens die opening van het academisch jaar ging het vooral over big data en digitalisering. Een thema dat de komende jaren absoluut op onze strategische agenda moet staan. Ook lieten alle sprekers blijken hoeveel baat ze hebben bij samenwerking met anderen. Dat is ook mijn ervaring: echt spannende dingen gebeuren op het snijvlak van totaal verschillende disciplines. Ik kijk er naar uit om mijn bijdrage te gaan leveren aan de discussies over de toekomst van de universiteit. Er breken mooie, spannende tijden aan en ik ben blij dat ik als alumna daar mede invulling aan mag geven.

Cisca Wijmenga, rector magnificus